

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 270/2018-16

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. apríla 2018 v senáte zloženom z predsedníčky Ľudmily Gajdošíkovej, zo sudcu Miroslava Duriša a sudcu Ladislava Orosza (sudca spravodajca) predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného advokátom JUDr. Ivanom Hubkom, Gaštanová 7, Žilina, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 10 So 85/2016 z 29. novembra 2017, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 8. marca 2018 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE]

(ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Ivanom Hubkom, Gaštanová 7, Žilina, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 10 So 85/2016 z 29. novembra 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľovi bola rozhodnutím Sociálnej poisťovne – ústredia Bratislava (ďalej len „Sociálna poisťovňa“) [REDACTED] 0 z 18. marca 2016 (ďalej len „rozhodnutie z 18. marca 2016“) zvýšená suma starobného dôchodku na sumu 302,10 € mesačne v súlade s § 66 ods. 3 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“). Z odôvodnenia rozhodnutia Sociálnej poisťovne z 18. marca 2016 vyplýva, že suma starobného dôchodku bola sťažovateľovi zvýšená za obdobie dôchodkového poistenia získané počas poberania tohto dôchodku od 1. januára 2015 do 31. decembra 2015, pričom zvýšenie starobného dôchodku patriace za toto obdobie predstavovalo sumu 1,74825 € mesačne a bolo určené ako súčin jednej polovice osobného mzdového bodu 0,2500 a aktuálnej dôchodkovej hodnoty 10,993 €. K 31. decembru 2015 sa starobný dôchodok sťažovateľovi vyplácal v sume 297,40 €, pričom suma starobného dôchodku 300,20 € mesačne po zaokrúhlení bola určená súčtom súm 297,40 € a 2,74825 €. Suma starobného dôchodku sa ďalej zvýšila podľa § 82 zákona o sociálnom poistení a § 1 písm. a) opatrenia Ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny Slovenskej republiky č. 283/2015 Z. z., ktorým sa ustanovuje pevná suma zvýšenia dôchodkovej dávky a percento zvýšenia úrazovej renty v roku 2016 na sumu 302,10 €.

Proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne z 18. marca 2016 sťažovateľ podal opravný prostriedok podľa piatej časti tretej hlavy v tom čase platného a účinného Občianskeho súdneho poriadku, o ktorom rozhodol Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 24 Sd 122/2016 z 26. septembra 2016 (ďalej len „rozsudok z 26. septembra 2016“) tak, že rozhodnutie Sociálnej poisťovne z 18. marca 2016 potvrdil

ako vecne správne. Rozsudok krajského súdu z 26. septembra 2016 v rámci odvolacieho konania najvyšší súd potvrdil napadnutým rozsudkom.

Podľa sťažovateľa *„celková výška starobného dôchodku je vypočítaná nezákonne, čo vyplýva aj zo samotného odôvodnenia rozhodnutia... mechanizmus určenia výšky zvýšenia starobného dôchodku je nesprávny a nezákonným pretože je odvodený od sumy výšky starobného dôchodku určenej v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru, ale nie len podľa ZSP“*.

Sťažovateľ ďalej namieta proti záverom vyjadreným v rozhodnutiach krajského súdu a najvyššieho súdu, podľa ktorých sa všeobecné súdy nemôžu zaoberať otázkou základnej výmery starobného dôchodku, keďže táto nebola v rozhodnutí Sociálnej poisťovne z 18. marca 2016 riešená. Aj napriek uvedenému však nad rámec odôvodnenia krajský súd a rovnako aj najvyšší súd podali podľa sťažovateľa *„bezprecedentný výklad ustanovení zákona č. 100/1988 Zb. o sociálnom zabezpečení, zák. č. 461/2003 Z. z., ZSP v znení neskorších predpisov, zákona č. 410/1991 Zb. o služobnom pomere príslušníkov Policajného zboru Slovenskej republiky, zákona č. 328/2002 Z. z. o sociálnom zabezpečení policajtov a vojakov a o zmene a doplnení niektorých zákonov a Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128)“*.

Sťažovateľ nesúhlasí s výkladom podaným krajským súdom v jeho rozsudku z 26. septembra 2016, podľa ktorého v prípade súbehu nárokov na dávky v starobe zo všeobecného, ako aj z osobitného systému sociálneho zabezpečenia je v zmysle *«„Dohovoru možné starobný dôchodok zo všeobecného systému krátiť (a nemožno ho odňať), pokiaľ starobný dôchodok z osobitného systému (??) svojou výškou neprevyšuje výšku starobného dôchodku z osobitného systému sociálneho zabezpečenia.“ Ved' Dohovor nepozná právne inštitúty dávky v starobe, nepozná... sociálnu dávku osobitného systému, výsluhový dôchodok.»*.

Aplikácia príslušných ustanovení Dohovoru o invalidných, starobných a pozostalostných dávkach (č. 128) publikovaného pod č. 416/1991 Zb. (ďalej len Dohovor č. 128“) krajským súdom, resp. najvyšším súdom je podľa sťažovateľa diskriminačná,

keďže je *«nespochybniteľné, že... použitie Dohovoru priamo poškodzuje práva, znižuje jeho rozsah práv krátením, ktoré mu zabezpečuje zák. 461/2003 Z. z. spôsobom spravodlivého výpočtu výšky starobného dôchodku ADHxOMBxODP. Poukážeme na faktické ustanovenia zákona č. 461/2003 Z. z... z ktorých je zrejmé a rigidne určité kto a v akom rozsahu má „nárok“ na priznanie starobného dôchodku mechanizmom výpočtu ADHxOMBxODP.»*.

Podľa sťažovateľa krajský súd a ani najvyšší súd neprihliadali pri svojom rozhodovaní na čl. 154c ústavy, podľa ktorého majú medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách prednosť pred vnútroštátnym zákonom len vtedy, ak *„zabezpečujú väčší rozsah ústavných práv a slobôd“*, a keďže Dohovor č. 128 sťažovateľa diskriminuje, bola aplikácia jeho ustanovení vo veci vylúčená.

Sťažovateľ ďalej argumentuje, že najvyšší súd nepreskúmal rozsudok krajského súdu z 26. septembra 2016 v medziach odvolania. Jeho povinnosťou bolo zaoberať sa nie len valorizáciou už priznanej sumy starobného dôchodku, ale rovnako sa zaoberať aj mechanizmom výpočtu, *„ktorý sa odvíja už od priznanej výšky sumy starobného dôchodku. A keďže táto suma je nezákonná, nesprávne určená, nemôže byť legitímna ani výška valorizácie.“*.

Sťažovateľ súčasne predkladá ústavnému súdu *«procesný návrh na vyriešenie sporného „práva“ a zároveň návrh na výklad hmotnoprávných ustanovení ako prejudiciálnej otázky uplatnenia – neuplatnenia Dohovoru voči výsluhovým dôchodcom v súvislosti s priznaním práva na výpočet zákonnej výšky starobného dôchodku zo ZSP. Súčasne navrhujeme aj vyriešenie otázky súbehu nároku dávok, klasifikovania (rôznorodosti – zhodnosti) dávok výsluhový a starobný dôchodok v zmysle dohovoru a definovania podmienok (eventuálneho) krátenia a rozsahu krátenia, či zastavenie výplaty výšky starobného dôchodku vyplývajúceho zo všeobecného systému sociálneho poistenia podľa zákona č. 461/2003 Z. z. Je preto na úvahe súdu, ako pomenované právne inštitúty dohovoru euro konformne a vnútroštátne vysvetliť a aplikovať pri vydávaní rozhodnutí*

správnych orgánov a súdov. No a tu vzniká priestor pre Ústavný súd na vyjadrenie záväzného právneho a legitímneho názoru.».

V tejto súvislosti sťažovateľ poukazuje na nezrozumiteľnosť aplikácie ustanovení Dohovoru č. 128 a príslušných ustanovení zákona o sociálnom poistení a zdôrazňuje nevyhnutnosť podať vysvetlenie, či „výsluhový dôchodok“ je možné subsumovať pod dávky pokryté Dohovorom č. 128 a zároveň vyjadriť sa k tomu, či Sociálna poisťovňa môže sama určovať podmienky a rozsah krátenia príslušnej dávky.

S prihliadnutím na uvedené sťažovateľ predkladá ústavnému súdu návrh na „*vyriešenie prejudiciálnej otázky*“ a žiada, aby ústavný súd vykonal výklad práv označených v Dohovore č. 128, a síce či

- možno výsluhový dôchodok ako peňažnú dávku vyplácanú z osobitného sociálneho systému policajtov pri súčasnom súbehu nároku na určené invalidné, starobné alebo pozostalostné dávky subsumovať pod tieto dávky a určiť prepočet výšky najvýhodnejšej dávky,

- možno považovať výsluhový dôchodok ako peňažnú dávku vyplácanú z osobitného sociálneho systému policajtov za dávku ustanovenú v Dohovore č. 128 a pri súčasnom súbehu nárokov ho klasifikovať ako inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť,

- možno dispozíciu určenú Dohovorom č. 128 za určených podmienok a v určenom rozsahu považovať za vykonateľnú a realizovateľnú Sociálnou poisťovňou na základe výkladu najvyššieho súdu bez vydania vnútroštátneho predpisu a samovoľne určiť podmienky krátenia a určiť rozsah krátenia v prípade súbehu dávok výsluhového dôchodku a starobného dôchodku.

Na základe uvedených skutočností sťažovateľ považuje odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu za nezrozumiteľné a arbitrárne s priamym dosahom na porušenie práv zaručených ústavou a dohovorom. Ústavnému súdu navrhuje, aby po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že v ňom vysloví porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu

„sp. zn. 9 So/108/2015 zo dňa 28. februára 2017, ktorým bol potvrdený rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 29. januára 2015, č. k. 24 Sd/234/2014-72“, rozsudok najvyššieho súdu „sp. zn. 9 So/108/2015 zo dňa 28. februára 2017 a Rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 29. januára 2015, č. k. 24 Sd/234/2014-72“ zruší a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ zároveň požaduje priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a úhradu trov konania.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Ústavný súd v prvom rade podotýka, že podľa § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde je viazaný návrhom sťažovateľa, ktorý je v danom prípade navyše zastúpený kvalifikovaným

právnym zástupcom. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľ domáha. Ústavný súd teda môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľ domáha v petite svojej sťažnosti. Z petitu, resp. návrhu na rozhodnutie vyplýva, že sa ním sťažovateľ domáha vyslovenia porušenia základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom najvyššieho súdu „*sp. zn. 9 So/108/2015 zo dňa 28. februára 2017, ktorým bol potvrdený rozsudok Krajského súdu v Žiline zo dňa 29. januára 2015, č. k. 24 Sd/234/2014-72*“. Pri preskúvaní obsahu sťažnosti a k nej priložených príloh však ústavný súd zistil, že sťažovateľ bol účastníkom konania vedeného najvyšším súdom pod sp. zn. 10 So 85/2016, v rámci ktorého bol 29. novembra 2017 vydaný rozsudok, ktorým bol potvrdený ako vecne správny rozsudok krajského súdu sp. zn. 24 Sd 122/2016 z 26. septembra 2016 o potvrdení rozhodnutia Sociálnej poisťovne z 18. marca 2016.

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd s prihliadnutím na obsah sťažnosti a jej prílohy dospel k záveru, že v návrhu na rozhodnutie o sťažnosti formulovanej sťažovateľom došlo k zrejmej nesprávosti v písaní spisovej značky napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu, pričom zároveň ustálil, že predmetom konania o sťažnosti sťažovateľa je v skutočnosti namietané porušenie označených práv zaručených ústavou a dohovorom, ku ktorým malo dôjsť napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu (rozsudok najvyššieho súdu sp. zn. 10 So 85/2016 z 29. novembra 2017, ktorým bol potvrdený rozsudok krajského súdu sp. zn. 24 Sd 122/2016 z 26. septembra 2016). Uvedené skutočnosti sú premietnuté aj do záhlavia tohto rozhodnutia.

Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu sťažovateľ považuje za arbitrárny a riadne neodôvodnený, pričom v konkrétnostiach dôvodí, že najvyšší súd nepreskúmal rozsudok krajského súdu z 26. septembra 2016 v medziach jeho odvolania. Jeho povinnosťou bolo podľa sťažovateľa zaoberať sa nie len valorizáciou už priznanej sumy starobného dôchodku, ale rovnako sa zaoberať aj mechanizmom výpočtu, „*ktorý sa odvíja už od priznanej výšky sumy starobného dôchodku. A keďže táto suma je nezákonná, nesprávne určená, nemôže byť legitímna ani výška valorizácie.*“.

Od ústavného súdu sťažovateľ ďalej požaduje, aby vykonal výklad práv označených v Dohovore č. 128.

Pri predbežnom prerokovaní sa ústavný súd sústredil na posúdenie, či nemožno sťažnosť sťažovateľa považovať za zjavne neopodstatnenú. Z už citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď napadnutým postupom alebo napadnutým rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

V súvislosti s predbežným prerokovaním sťažnosti ústavný súd považuje za potrebné zdôrazniť, že v zmysle čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti a nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštanciou vo vzťahu k všeobecným súdom (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov, ktoré ich pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej ani preskúmať, resp. či v konaní pred všeobecnými súdmi bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo zisteného skutkového stavu všeobecné súdy vyvodili. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

Podstata práva na spravodlivé súdne konanie, ktoré podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ktoré je „prítomné“ aj v základnom práve na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Do obsahu práva na spravodlivé súdne konanie patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala, a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (m. m. IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 234/2014). Do práva na spravodlivé súdne konanie však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08).

Vychádzajúc z námietok sťažovateľa formulovaných v sťažnosti, ústavný súd poukazuje na podstatné časti odôvodnenia napadnutého rozsudku, v ktorých najvyšší súd uviedol:

„Z opravného prostriedku navrhovateľa vyplýva, že žiadal o preskúmanie rozhodnutia odporkyne, ktorým bol zvýšený starobný dôchodok od 01. 01. 2016 na sumu 302,10 Eur mesačne. Navrhovateľ však neuviedol žiadne dôvody nezákonnosti predmetného

rozhodnutia odporkyne, z ktorých by bolo možné vyvodit' nesprávny výpočet zvýšenia dôchodku, lebo jeho námietky sa týkali nesprávneho výpočtu prvotnej výšky starobného dôchodku, o ktorej bolo právoplatne rozhodnuté dňa 29. 04. 2010 rozhodnutím č. [REDAKOVANÉ]. Navrhovateľ proti nemu nepodal opravný prostriedok, teda nenamietal nesprávnosť výpočtu, taktiež nepodal opravný prostriedok proti ďalším rozhodnutiam, ktorým bol navrhovateľovi zvýšený starobný dôchodok a preto nadobudli právoplatnosť. Odvolací súd sa stotožňuje s názorom krajského súdu, že súd sa nemohol zaoberať zákonnosťou a vecnou správnosťou pôvodných rozhodnutí o priznaní starobného dôchodku navrhovateľovi, ani inými rozhodnutiami, ktoré neboli predmetom tohto konania. V konaniach o preskúmanie rozhodnutí správnych orgánov vo veciach dôchodkového zabezpečenia majú súdy povinnosť posúdiť zákonnosť konkrétneho, v opravnom prostriedku označeného rozhodnutia. Predmet súdneho konania vymedzuje predmet rozhodnutia, proti ktorému smeroval opravný prostriedok. Inými nárokmi, než o ktorých bolo rozhodované napadnutým rozhodnutím správneho orgánu (odporkyne) sa súd v konaní v zmysle § 250l O. s. p. a nasl. nemôže zaoberať. V rámci súdnej praxe bolo ustálené, že v takomto prípade by mala byť predmetom preskúmania iba správnosť tohto zvýšenia, súd nemá možnosť zaujímať stanovisko k otázkam týkajúcim sa základnej výmery starobného dôchodku navrhovateľa, nakoľko obsahom napadnutého rozhodnutia odporkyne riešené neboli. Odporkyňa v súlade so zákonom vypočítala zvýšenie sumy starobného dôchodku a vydala preskúmané rozhodnutie, jej postup vyhodnotil aj odvolací súd ako správny a zákonný.“

Aj napriek predmetu konania pred príslušným správnym orgánom vo veci sťažovateľa, ktorým bolo rozhodovanie o valorizácii starobného dôchodku, sa najvyšší súd nad rámec odôvodnenia svojho rozhodnutia vyjadril aj k otázke „nezákonnosti priznaného starobného dôchodku a jeho krátenia pri súbehu starobného dôchodku a výsluhového dôchodku“, pričom uviedol, že sa „... stotožňuje s právnym názorom krajského súdu, vo vzťahu k prvotnému rozhodnutiu o priznaní starobného dôchodku navrhovateľovi, že odporkyňa postupovala v súlade so zákonom a ustálenou judikatúrou, keď najskôr vypočítala teoretickú sumu dôchodku aj s prihliadnutím na dobu výkonu služby, a takto vypočítaný dôchodok následne krátila v zmysle čl. 33 Dohovoru č. 128. Výkladom relevantných predpisov spôsobom, ktorý najvyšší súd považuje za konformný s Ústavou

Slovenskej republiky, najvyšší súd vo viacerých svojich rozhodnutiach judikoval, že výsluhový dôchodok má od dovŕšenia dôchodkového veku podľa zákona o sociálnom poistení charakter dávky v starobe, ktorú je potrebné považovať v zmysle čl. 33 ods. 1 Dohovoru č. 128 za inú peňažnú dávku sociálneho zabezpečenia za tú istú sociálnu udalosť (prežitie určeného veku) - takou dávkou je aj starobný dôchodok, na ktorý vznikne nárok podľa zákona o sociálnom poistení.

Vzhľadom na súbeh nárokov na dve dávky rovnakého druhu (dávky v starobe) potom v súlade s čl. 33 ods. 2 Dohovoru č. 128 prichádza do úvahy krátenie starobného dôchodku. Iný postup a priznanie starobného dôchodku podľa zákona o sociálnom poistení v plnej tzv. teoretickej výške by mal za následok priznanie dvoch povahovo rovnakých dávok za tie isté doby poistenia, čo by viedlo k neodôvodnenému a neprimeranému zvýhodneniu osôb, poistených v osobitnom systéme sociálneho zabezpečenia a k diskriminácii poistencov, ktorí získali obdobia poistenia v takom istom rozsahu len vo všeobecnom systéme sociálneho poistenia. Ide o ustálenú judikatúru Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (napr. rozhodnutie sp. zn. 7 So/138/2011 z 15. 08. 2012 - judikát č. R 83/2013, rozhodnutie sp. zn. 9 So/214/2008 z 28. októbra 2009 - v Zbierke stanovísk NS a súdov SR 5/2011 judikát pod č. 55). Krajský súd sa s právnymi námietkami odvolateľa v rozhodnutí dôkladne vysporiadal a nenechal otvorenú žiadnu spornú otázku, riešenie ktorej by zostalo na odvolacom súde, a preto námietky uvedené v odvolaní vyhodnotil najvyšší súd ako bezpredmetné, ktoré neboli spôsobilé spochybníť vecnú správnosť rozhodnutia. Podľa názoru odvolacieho súdu krajský súd dôvodne považoval rozhodnutia odporkyne za zákonné a opravnému prostriedku navrhovateľa nevyhoveli. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky, a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 O. s. p. potvrdil.“.

Po preskúmaní odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd konštatuje, že dôvody, na ktorých najvyšší súd ako odvolací súd založil svoje rozhodnutie, možno považovať z ústavného hľadiska za dostatočné a relevantné, rešpektujúce požiadavku ústavno-konformnej interpretácie a aplikácie Občianskeho súdneho poriadku. Odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu zároveň v dostatočnej miere zohľadňuje predmet konania, ktorý bol totožný s vymedzením predmetu rozhodnutia, proti ktorému príslušný

opravný prostriedok podaný sťažovateľom smeroval. Ústavný súd akceptuje názor vo veci sťažovateľa konajúcich všeobecných súdov, podľa ktorého sa všeobecné súdy v rámci konania o preskúmaní opravného prostriedku proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne o valorizácii starobného dôchodku nemohli zaoberať otázkami „nároku sťažovateľa na priznanie starobného dôchodku“, o ktorých bolo rozhodované v inom už právoplatne skončenom konaní, ktoré sťažovateľ opravným prostriedkom nenapadol (rozhodnutie Sociálnej poisťovne č. [REDAKOVANÉ] z 29. apríla 2010). Pokiaľ sťažovateľ svoje oprávnenie podať opravný prostriedok proti rozhodnutiu Sociálnej poisťovne týkajúce sa nároku na priznanie starobného dôchodku zanedbal, takéto zanedbanie nie je konvalidovateľné, a to ani v nadväzujúcich konaniach. Prípadným preskúmaním námietok týkajúcich sa nárokov na priznanie starobného dôchodku by sa v konečnom dôsledku zasahovalo aj do princípu právnej istoty, ktorý bol nastolený právoplatným rozhodnutím Sociálnej poisťovne č. [REDAKOVANÉ] z 29. apríla 2010.

Keďže predmetom preskúmania zo strany všeobecných súdov bol len nárok týkajúci sa valorizácie starobného dôchodku, a nie nárok na priznanie starobného dôchodku, bolo bez právneho dôvodu, aby sa krajský súd, resp. najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach zaoberali námietkou sťažovateľa, že v jeho prípade došlo k diskriminačnej aplikácii príslušných ustanovení Dohovoru č. 128 pri stanovení nároku na starobný dôchodok.

Pokiaľ sťažovateľ od ústavného súdu požaduje výklad príslušných ustanovení Dohovoru č. 128, už len pre úplnosť ústavný súd zdôrazňuje, že takto vymedzená právomoc ústavnému súdu zo žiadneho z ustanovení ústavy nevyplýva. Z čl. 128 ústavy vyplýva pre ústavný súd jedine právomoc podávať výklad ústavy alebo ústavného zákona, ak je vec sporná, čo však nie je zjavne totožné s požiadavkou sťažovateľa.

Ústavný súd vzhľadom na uvedené skutočnosti dospel k záveru, že názory obsiahnuté v napadnutom rozsudku najvyššieho súdu v predmetnej veci nemožno kvalifikovať ako zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, teda také, ktoré by mohli zakladať reálne možnosť vysloviť po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie porušenie práva

sťažovateľa na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru či jeho základného práva na súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Keďže ústavný súd pri predbežnom prerokovaní nezistil žiadnu možnosť vyslovenia porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde o odmietnutí sťažnosti sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenej.

Po odmietnutí sťažnosti bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými sťažovateľom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. apríla 2018